

Ką turi mokėti pirmokas?

Jei nuo mažų dienų vaikui bus ugdomas savarankiškumas, vėliau tai itin pravers ne tik mokykloje, bet ir gyvenime. Šiuolaikiniame pasaulyje itin svarbu būti savarankiškam. Jei anksčiau buvo aiškus gyvenimo planas, net darbą paskirdavo valstybė, tai dabar viską reikia atlikti pačiam. Kuo anksčiau ši vertybė bus teisingai pradėta ugdyti, tuo geriau.

Ką jau turėtų mokėti vaikas atėjęs į pirmą klasę? Visų pirma, penkerių – šešerių metų vaikai turėtų mokėti elementarius dalykus, tokius kaip apsiauti ir užsirišti batus, apsirengti striukę, ją užsisegti ir pasirūpinti savo higiena: nueiti patys į tualetą, nusiplauti rankas. Taip pat vaikai jau turėtų mokėti orientuotis erdvėje. Visus kitus dalykus vaikai išmoksta mokykloje ir iš anksto mokyti nėra būtina.

Ar tėvai turėtų kartu su vaikais ruošti pamokas, padėti susikrauti kuprinę? Jau pirmoje klasėje turi būti akcentuojama, kad namų darbų paruošimas, kuprinės susidėjimas yra pačių vaikų darbas. Tėvai turi savo pareigų ir atsakomybių, o vaikai turi turėti savo. Tėvai jau baigė mokyklas ir savo namų darbus padarė, todėl jie neturi sėdėti kartu su vaiku, tuo labiau spręsti ar kažką daryti už jį ir kiekvieną vakarą kontroliuoti, ar pamokos yra atliktos. Išimtis, kai vaikui reikia pagalbos parašyti žodį ar jei niekaip nesupranta uždavinių sąlygų. Dar prieš pirmą klasę, tėvai turėtų išmokyti vaikus susitvarkyti daiktus. Penkerių metų vaikas kuo puikiausiai gali susitvarkyti savo kambarį. Jau pirmoje klasėje vaikas turi įsisąmoninti, kad jis turi pareigų, ir tai, kad pamokos bei mokslai yra jo rūpestis. Taip skatinamas ir vaiko atsakomybės bei savarankiškumo jausmas. Dažnai prašoma tėvų, kad šie neruoštų namų darbų kartu, nekrautų kuprinės už vaikus. Vaikai yra puikūs psichologai, ir jie labai greitai perpranta, kad gali naudotis tėvų gerumu, ir tuo tikrai pasinaudos.

Vaikai yra vaikai, todėl ar verta visiškai pasitikėti jais ir visai nepatikrinti, kaip atlikti namų darbai? Suteikti visiškos laisvės nereiktų, reiktų rasti aukso vidurį. Geriausia bendradarbiauti ir kalbėtis su mokytojais. Jei vaikas neruoš pamokų, nesiseks suprasti užduotų darbų, reiktų įsitraukti tėvams ir jam padėti. Vaikui bus sunku pačiam atsiminti, kad jo laukia namų darbai arba į mokyklą reikia pasiimti piešimo priemonių, jei jis nebus savarankiškas.

Kiek ugdant vaiko savarankiškumą turėtų prisidėti tėvai, o kiek mokykla? Tai turėtų būti bendras tėvų ir mokyklos darbas. Pavyzdžiui, jei mokykloje prie mokytojo prieina vaikas ir sako, kad jam atsirišo batų, mokytojas turėtų, kad mato ir nueiti. Vaikus mokome visų pirma tinkamai paprašyti pagalbos, pirma pabandyti pačiam, jei neišeina, paklausti, gal draugas moka, ir tik tada kreiptis į suaugusiuosius. Tačiau visa tai nueis perniek, jei namuose vaikui atkišus koją mama puls užrišti batą.

Kiek savarankiškas turėtų būti pradinukas? Nuo pat pirmos klasės skatiname vaikus kuo daugiau dalykų daryti patiems. Ir tai nėra vien tik užsirišti batus ar susidėti knygas į kuprinę. Mokome pačius spręsti iškilusias problemas. Vaikams daug paprasčiau ir lengviau dėl visko kreiptis į mokytojus, net jei, pavyzdžiui, nepatinka, kad šalia sėdintis draugas žiovauja. Tokiu atveju yra skatinama, kad vaikai kalbėtųsi patys. Tuo pačiu vaikai jau pradinėse klasėse išmoksta, kad jie daug ką gali atlikti patys.

Dar prieš pirmą klasę, tėvai turėtų išmokyti vaikus susitvarkyti daiktus. Penkerių metų vaikas kuo puikiausiai gali susitvarkyti savo kambarį. Kartais atrodo, kad savarankiškumas siejamas tik su daugiau laisvių suteikimu. Tačiau laisvė turi būti neatsiejama nuo taisyklių laikymosi tiek namuose, tiek mokykloje. Kiekviena šeima yra skirtinga, tačiau visose vaikas turi turėti aiškias tam tikro elgesio taisykles. Beje, nors apie tai dažnai kalbama, tačiau neretai tėvai sau taiko kitokias taisykles nei vaikui. Taip nereiktų elgtis, nes vaikai mokosi iš matomų pavyzdžių, o ne sakomų žodžių. Kokias klaidas dažniausiai daro tėvai ugdydami vaikų savarankiškumą? Tikriausiai dažniausiai pasitaikanti tėvų klaida – nesusitaria ir nesilaiko pačių sugalvotų taisyklių. Nuoseklus taisyklių, savo žodžių laikymasis duoda puikių rezultatų.

Mūsų mokykloje ugdymas yra paremtas vertybėmis, o viena iš vertybių kaip tik ir yra vaiko savarankiškumas – „Galvoju ir dirbu pats“. Mes su mokiniais apie tai daug kalbame ir net atliekame specialias užduotis. Taip pat daug bendraujame ir bendradarbiaujame su tėvais.